

उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनांतर्गत पात्र लाभार्थ्यांना त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात रक्कम थेट जमा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : स्कॉलर-४९१७/प्र.क्र.१४६/मशि-२,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ०२ ऑगस्ट, २०१७.

वाचा :- (१) महाराष्ट्र आधार (वित्तीय व इतर अर्थ सहाय्य, लाभ आणि सेवा यांचे लक्षित वितरण) अधिनियम, २०१६.

(२) शासन अधिसूचना, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, क्रमांक:स्कॉलर-४९१७/ प्र.क्र.१४६/मशि-२, दिनांक२९.०६.२०१७.

प्रस्तावना :-

गुणवान व होतकरू विद्यार्थ्यांसाठी राज्य शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या काही शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजना उच्च शिक्षण संचालनालयामार्फत राबविण्यात येतात.

२. संदर्भाधीन क्र. १ येथील महाराष्ट्र आधार (वित्तीय व इतर अर्थ सहाय्य, लाभ आणि सेवा यांचे लक्षित वितरण) अधिनियम, २०१६ मध्ये शासनाकडून देण्यात येणारे कोणतेही आर्थिक सहाय्य, लाभ व सेवांच्या प्रयोजनार्थ संबंधित लाभार्थ्यांचे अधिप्रमाणन किंवा पुरावा म्हणून आधार क्रमांक प्राप्त करून त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात वित्तीय लाभाची रक्कम थेट जमा करण्याची तरतूद केली आहे. सदर अधिनियमातील कलम ३ व ४ मधील तरतुदीनुसार संदर्भाधीन क्र.२ येथील अधिसूचनेन्वये उच्च शिक्षण संचालनालयामार्फत विद्यार्थ्यांना राज्य शासनाकडून देण्यात येणारी शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनांची सूची व सदर योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी ओळख सिद्ध करण्याच्या प्रयोजनार्थ ओळखीचे अधिप्रमाणन किंवा पुरावा अधिसूचीत केले आहेत. त्यानुसार अधिसूचीत केलेल्या शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनांचा लाभ देण्याच्या प्रयोजनार्थ संबंधित लाभार्थ्यांचे अधिप्रमाणन किंवा पुरावा म्हणून आधार क्रमांक प्राप्त करून, त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात वित्तीय लाभाची रक्कम थेट जमा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

३. तरी संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील अधिसूचनेमध्ये अधिसूचित केलेल्या शिष्यवृत्ती/ आर्थिक सहाय्य योजनेंतर्गत पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी लाभाची रक्कम ही थेट लाभार्थ्यांस त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात शासनाकडून जमा करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील महाराष्ट्र आधार (वित्तीय व इतर अर्थ सहाय्य, लाभ आणि सेवा यांचे लक्षित वितरण) अधिनियम, २०१६ मधील तरतूदी व संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील

अधिसूचना विचारात घेवून, शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या अखत्यारितील **परिशिष्ट "अ"** मधील शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेअंतर्गत देण्यात येणाऱ्या लाभाची रक्कम संबंधित महाविद्यालयांना देण्याऐवजी, पात्र लाभार्थ्यांस थेट त्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात जमा करण्यात यावी.

२. प्रस्तुत शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी समन्वय अधिकारी म्हणून संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे राहतील. तसेच, सहाय्यक संचालक (लेखा), उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना उक्त शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेकरीता आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेतर्गत देण्यात येणाऱ्या लाभाची रक्कम पात्र लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात जमा करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यपध्दती विहित करण्यात येत आहे :-

(१) **परिशिष्ट "अ"** मध्ये नमूद केलेल्या शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेच्या लाभासाठी शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेली कार्यपध्दती, अटी, शर्ती व निकष लागू राहतील.

(२) अर्जदार विद्यार्थ्यांनी शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेसंदर्भातील ऑन-लाईन अर्जासोबत त्यांच्या आधार क्रमांकाबरोबरच आधार संलग्नित बचत बँक खात्याचा तपशिल द्यावा. संबंधित शैक्षणिक संस्था/महाविद्यालये/विद्यापीठे/सक्षम प्राधिकारी यांनी सदर योजनेसंबंधीच्या शासन निर्णयान्वये वेळोवेळी विहित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार प्राप्त अर्जांची छाननी करावी व DBT पोर्टलवर दर्शविल्याप्रमाणे पुढील कार्यवाही करावी.

(३) शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठे/महाविद्यालयांनी प्रत्येक विद्यार्थ्यांचा प्रवेश निश्चित करताना त्यांचा आधार क्रमांक हा संबंधित शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठ/महाविद्यालयाच्या सांकेतिक क्रमांकाशी (Unique Number) (AISHE Code अथवा शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठ/महाविद्यालयाने दिलेला नोंदणीकृत क्रमांक) जोडून त्याआधारे विकसित केलेली विद्यार्थ्यांची परिपूर्ण माहिती (Data Base) ही प्रस्तावित DBT पोर्टलशी जोडण्यासाठी संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना उपलब्ध करून द्यावी.

(४) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी प्रत्येक योजनेकरिता राष्ट्रीयकृत बँकेत एक संयुक्त खाते उघडून त्याद्वारे लाभार्थी विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती राज्यस्तरीय DBT पोर्टल मार्फत अदा करण्याची कार्यवाही करावी. वर नमूद खात्याव्यतिरिक्त इतर कोणतेही खाते जिल्हा/तालुका/विभागस्तरावर ठेवण्यात येऊ नये.

(५) उच्च शिक्षण संचालनालयाने शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेची माहिती महाविद्यालयाच्या सांकेतिक क्रमांकासह (Unique Number) विद्यापीठ/

महाविद्यालयाचा नोंदणीकृत क्रमांक (AISHE) DBT पोर्टलला जोडण्याची कार्यवाही करावी.

(६) सदर प्रयोजनार्थ माहिती तंत्रज्ञान संचालनालयाकडून केंद्रीभूत थेट लाभ हस्तांतरण पोर्टल विकसित करण्यात येत असून, यासंदर्भात वेळोवेळी मार्गदर्शक सूचना स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल. शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्य योजनेसंदर्भातील अर्ज करण्यापासून शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्याची रक्कम लाभार्थी विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्नित बँक खात्यात जमा करण्यापर्यंतच्या सर्व प्रक्रियेसाठी राज्यस्तरीय DBT पोर्टलचा वापर करणे अनिवार्य राहिल.

(७) पात्र लाभार्थ्यांनी त्यांचा आधार क्रमांक हा ऑन-लाईन अर्जासोबत देणे आवश्यक असेल. तसेच ज्या बँक खात्यात पात्र लाभार्थ्यांना रक्कम प्राप्त करून घ्यावयाची आहे, असे खाते ऑन-लाईन अर्जासोबत दिलेल्या आधार क्रमांकाशी संलग्न असल्याची खात्री करून घ्यावी.

(८) उक्त योजनेअंतर्गत सध्या लाभ घेत असलेले व नवीन लाभार्थी विद्यार्थ्यांना यापुढे राज्यस्तरीय DBT पोर्टलवर नव्याने अर्ज करणे अनिवार्य राहिल. या योजनेअंतर्गत पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती/आर्थिक सहाय्याची रक्कम अदा करतेवेळी लाभार्थी विद्यार्थी, अभ्यासक्रम व शैक्षणिक संस्था/महाविद्यालय/विद्यापीठनिहाय सविस्तर यादी उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याची असेल. तसेच सदर यादी उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या संकेतस्थळावर न चुकता प्रसिध्द करणे बंधनकारक राहिल.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१७०८०२१६१६१४४४०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Rohini
Bhalekar**

Digitally signed by Rohini Bhalekar
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra,
ou=Higher And Technical Education Dept,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
2.5.4.20=440c600559857f4234e969f892346
c88247ac81346a1b7229bf9917deb7bce48,
cn=Rohini Bhalekar
Date: 2017.08.02 16:18:20 +05'30'

(रोहिणी भालेकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा.मंत्री, (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई,

४. मा.राज्यमंत्री, (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई,
५. सर्व मा. मंत्री व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
६. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
८. प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधि द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
९. प्रधान सचिव, माहिती तंत्रज्ञान (सा.प्र.वि.) मंत्रालय, मुंबई,
१०. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
१३. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१४. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (सदर शासन निर्णय सर्व शैक्षणिक संस्था/ सर्व महाविद्यालये/ सर्व विद्यापीठे यांच्या निदर्शनास आणण्यात यावा.)
१५. कुलसचिव, सर्व अकृषि विद्यापीठे,
१६. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण (संचालक, उच्च शिक्षण यांच्यामार्फत)
१७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर,
१८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर,
१९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
२०. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
२१. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
२२. उपसचिव (मशि/विशि/तांशि) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२३. कक्ष अधिकारी, मशि-३, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२४. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहायक,
२५. निवड नस्ती मशि-२.

परिशिष्ट "अ"

अ.क्र.	योजनांची नावे
१	हिंदी मधील मॅट्रिकोत्तर अभ्यासासाठी अहिंदी भाषिक राज्यातील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी शिष्यवृत्ती
२	राज्य शासनाची खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती
३	गणित व भौतिकशास्त्र विषयातील प्रज्ञावान विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी शिष्यवृत्ती
४	शासकीय विद्यानिकेतन शिष्यवृत्ती
५	एकलव्य आर्थिक सहाय्य
६	गुणवान विद्यार्थ्यांना आर्थिक सहाय्य
७	राज्य शासनाची दक्षिणा अधिछात्रवृत्ती
८	शासकीय संशोधन अधिछात्रवृत्ती
९	जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ शिष्यवृत्ती
१०	माजी सैनिकांच्या पाल्यांना आर्थिक सहाय्य
११	स्वातंत्र सैनिकांच्या पाल्यांना आर्थिक सहाय्य

② - ②

शिक्षा विभाग
शासकीय विद्यानिकेतनातून माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण होणा-या विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीत वाढ मिळण्याबाबत.

शासकीय विद्यानिकेतनातून माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण होणा-या विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीत वाढ मिळण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण व सेवा योजनेचा विभाग

शासन निर्णय क्र. एतसीएच १०८५/१५३७५/८९/८५ विधि-५

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई ४०००३२

दिनांक: २ सप्टेंबर, १९८६

वाचावे:- शासन निर्णय शि. क्री. व समाज कल्याण विभाग क्र. एतसीएच १४७०/१०५५७२-एच, दिनांक १४.५.१९७१.

शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग क्र. एतसीएच १४७४/१०५०२३/पत्तीस, दिनांक २०.१.७७

शिक्षण-संचालक [उच्च शिक्षण], महाराष्ट्र राज्य, पुणे याचे क्र. नबाप्र/[२४९]/१४-इ अई, दिनांक २०.२.८६ चे पत्र.

शासन निर्णय:- शासकीय विद्यानिकेतनातून माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण होणा-या विद्यार्थ्यांना पुढील प्रदवी/पदव्युत्तर शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती देण्याची योजना १९७०-७१ या शैक्षणिक वर्षापासून शासन निर्णय, शिक्षण क्रिडा व समाज कल्याण विभाग क्र. एतसीएच/१४७०/१०५५७२-एच, दिनांक १४.५.१९७१ अन्वये सुरु करण्यात आली. या योजनेबाबतची नियमावली शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग क्र. एतसीएच १४७१/५४५८१, एच, दिनांक ४.४.१९७३ अन्वये विहित करण्यात आली. शिक्षणाचा नविन आकृतिबंध आल्यानंतर शासन निर्णय शिक्षण व युवक सेवा विभाग क्रमांक एतसीएच १४७४/१०५०२३/पत्तीस, दिनांक २०.१.७७ अन्वये कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षणासाठी ही शिष्यवृत्ती लागू करण्यात आली. या शिष्यवृत्तिसंबंधी सध्याचे दर खालील प्रमाणे आहेत:-

- १] कनिष्ठ महाविद्यालय [इयत्ता ११ वी १२ वी] दरवर्षी रु. ५०० [द. म. रु. ५००x१० महिन्याकरिता]
- २] महाविद्यालयीन स्तरावर दरवर्षी रु १००० [द. म. रु. १००x१० महिन्याकरिता]

३. महागाई वाढीच्या परिस्थितीचा आढावा घेऊन शिष्यवृत्त्यांच्या दरात वाढ करण्याबाबतच्या अंदाज समितीच्या शिफारशीस अनुसरून शिष्यवृत्तीच्या दरात वाढ करण्याबाबतचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. आता शासन या प्रश्नाचा विचार करून शिष्यवृत्तीच्या दरात खालील प्रमाणे वाढ करण्यास मंजुरी देत आहे.

१३९

स्तर	मध्याचा दर [दरवर्षी]	वाढ [दरवर्षी]	सुधारित दर [दरवर्षी]
------	-------------------------	------------------	-------------------------

इयत्ता ११ वी १२ वी	रु. ५००/-	रु. ५००/-	रु. १०००/-
महाविद्यालयीन स्तरावर	रु. १०००/-	रु. ५००/-	रु. १५००/-

३. तसेच वाढीव दराने या शिष्यवृत्त्या देण्यासाठी १९८६-८७ या वित्तीय वर्षात येणा-या रु. ४०,०००/- [रु. चाळीस हजार फक्त] च्या खर्चात शासन मंजूरी देत आहे.

४. याकरिता येणारा खर्च "२७५-शिक्षण-ई-विद्यापीठ आणि इतर उच्च शिक्षण [अजी] शिष्यवृत्त्या, [अजी] [दोन] पंचवार्षिक योजनेतर्गत [दोन] महाविद्यालयां-साठी सर्वसाधारण शिष्यवृत्त्या " या अर्थशिष्यांखाली घालण्यात यावा. व १९८६-८७ साली मंजूर केलेल्या तरतुदीतून तो भागविण्यात यावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार खि नावाने,

2/11/86

कार्यालय, अधिकारी, महाराष्ट्र शासनाचे

- प्रति:-
- शिक्षण संचालक [उच्च शिक्षण], महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 - तंत्र शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 - शिक्षण संचालक, मह [सामान्य शिक्षण], महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 - समाज कल्याण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 - संचालक, पुरातत्त्व व पुराभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 - कला संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 - संचालक, क्रीडा व युवक सेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 - विभागीय आयुक्त.

- महालेखापाल, महाराष्ट्र १ मुंबई. [लेखा परीक्षा व लेखा अनुज्ञेयता]
- महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर. [लेखा परीक्षा व लेखा अनुज्ञेयता]
- अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
- निवासी लेखा परिक्षा, अधिकारी, मुंबई स्थानिक निधी लेखा, मुंबई.
- मुख्य लेखा परिक्षा, अधिकारी, मुंबई.
- सर्व विभागीय उप शिक्षण संचालक.